

[Kaj Hansen.]

slag, vi har stillet til opfyldelse af den beskedne målsætning på 40.000.

På længere sigt kommer man ikke uden om fuld statsfinansiering af det almennyttige byggeri, som skal modsvares af en årlig ydelse på 4 pct. Byggeriets finansiering over obligationsmarkedet har spillet fallit, og det bør hurtigst muligt erkendes. En effektiv rente af obligationer på ca. 16 pct. er gift for ethvert fornuftigt boligbyggeri med socialt sigte.

Jeg skal i denne forbindelse henvise til de fuldt udarbejdede forslag til statsfinansiering af 13.000 almennyttige boliger, som kommunisterne har fremsat, og som var til behandling her i tinget den 12. marts 1975.

Kommunisterne er ikke imod, at der i det almennyttige byggeri integreres boliger til unge. Men vi er også af den opfattelse, at der stadig er behov for kollegiebyggeri. I finansåret 1970-71 blev der bevilget lån til kollegiebyggeri på 90.999.000 kr., og der blev bygget 2.521 enheder. I finansåret 1975-76 blev der bevilget 54,5 mill. kr. og igangsat 36 enheder. Det viser en ungdomsfjendsk holdning, man ikke kan være bekendt. Der er en akut mangel på kollegieværelser: i København må 70 pct. af ansøgerne afvises. Det eneste rigtige ville være at opføre de planlagte kollegier i stedet for at skrinlægge opførelsen samt at opføre dem med 100 pct.s statsfinansiering. Det ville betyde, at man kan komme ned på en leje, de unge er i stand til at betale, men det haster.

Jeg kommer nu til spørgsmålet om huslejudviklingen i private udlejningsejendomme efter indførelse af den omkostningsbestemte leje. Det har været det største økonomiske chok for lejerne i en menneskealder; uanset om man er for boligforliget eller imod boligforliget, må man erkende, at huslejeafhøjelserne ligger himmelhøjt over, hvad der blev beregnet, hvad der blev sagt, og hvad der blev lovet. Den daværende socialdemokratiske ordfører, hr. Svend Jakobsen, sagde 10 pct.s lejeafhøjelser, og det har han erkendt, hr. Gudme sagde beskedne lejeafhøjelser, og hr. Ingomar Petersen sagde så sent som den 12. marts 1975 ved anden behandling af boligreguleringsloven og efter udvalgsbehandlingen følgende - jeg citerer fra Folketingstidende 1974-75, 2. samling, sp. 1586 - :

»Og så vil jeg nok sige, at det er nok lidt urimeligt med den stærke hetz, som der fra visse partier har været imod, at nogle i den ældre

boligmasse skulle betale en smule mere i husleje af denne grund. Inden for den private sektor drejer det sig i realiteten i gennemsnit om ca. 17 kr. om måneden i huslejeafhøjelse det første år og 17 kr. det andet.«

På denne baggrund må jeg nu bede hr. Ingomar Petersen komme herop og gøre én af to ting: enten sige, at han udtalte sig imod bedre vidende for at vildlede befolkningen, eller at han tog totalt og aldeles fejl.

Hvis det sidste er tilfældet, går jeg ud fra, at hr. Ingomar Petersen er den første, der vil være med til at føre huslejestigningerne tilbage til et niveau, der svarer til en huslejeafhøjelse på 2 gange 17 kr. om måneden, det vil sige 34 kr. pr. måned, og at hr. Ingomar Petersen må være med til at sløjfe, hvad der ligger derudover. En huslejeafhøjelse på 34 kr. pr. måned giver en årlig huslejeafhøjelse på 408 kr., men alle ved, at 408 kr. har mange fået i månedlig huslejeafhøjelse. Det vil i virkeligheden betyde, at huslejeafhøjelserne efter hr. Ingomar Petersens regnebog skulle komme ned under 10 pct. i gennemsnit, og jeg glæder mig faktisk vældigt til at høre, hvad hr. Ingomar Petersen nu har besluttet sig til.

Kommunisterne er af den opfattelse, at forligspartierne må tage konsekvensen af deres fejlberegninger eller bevidste vildledning af lejerne. Vi foreslår derfor et huslejestop i private udlejningsejendomme, og at man tager problemet op til nyvurdering og gennemfører en nedsettelse af de mest urimelige huslejestigninger, og det gælder først og fremmest i de ældre ejendomme og de dårligste lejligheder.

Den sektor af boligmassen, som omfattes af det almennyttige byggeri, er, som vi alle sammen ved, i meget alvorlige vanskeligheder. Det gælder først og fremmest den del, der nu betegnes som højrentebyggeriet. Vanskelighederne er jo ikke selvskabte, men samfundsskabte, og skyldes først og fremmest det abnormt høje renteniveau, vi nu har haft i en årække. Det er ikke det almennyttige byggeri, der laver lovene eller fastsætter markedsrenten - det er tilsyneladende heller ikke regeringen eller folketinget, der fastsætter renten, det overlades til kapitalkræfternes frie spil - men det er det almennyttige byggeri, der er kommet til at undgælde for det. Ca. 70.000 lejlighedsindehavere i de sidste års almennyttige byggeri vil blive ramt af en økonomisk og menneskelig katastrofe, hvis den nuværende udvikling fortsætter.

Boligselskabernes Landsforening har stillet